

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610/15923385
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÇİÇEK OTLU'NUN
TBMM 7/40079 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/40079 GK 107

SORULAR

- 1) 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında yıkılan veya ağır hasar alan yapıların kaçında güneş enerjisi sistemleri, su depoları, çatı katı dönüşümü, kat ilavesi gibi çatı ve üst katlara yönelik müdahaleler tespit edilmiştir?
- 2) Bu yapılarda çatıya eklenen güneş enerjisi sistemleri ve benzeri yüklerin statik proje, mühendislik hesabı ve ruhsat kapsamında yapılabildiğine ilişkin Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır?
- 3) Çatıya kurulan güneş enerjisi sistemlerinin ve su depolarının yapıya getirdiği ilave yükleri ve etkileri Yapı Denetim Mevzuatı kapsamında denetlenmekte midir? Bu konuda etkin düzenleme yapacak mısınız?
- 4) Taşıyıcı sisteme müdahale niteliği taşıyan çatı ve üst kat tadilatlarının, ilgili belediyeler ve yapı denetim kuruluşları tarafından etkin biçimde denetlenmediği iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 5) Yıkılan ya da ağır hasar alan binalara güneş enerjisi sistemleri, su depoları, çatı katı dönüşümü, kat ilavesi gibi çatı ve üst katlara yönelik müdahalelere ilişkin izin veren ya da denetim görevini yapmayan kamu personeli var mıdır? Bu konuda soruşturmalar açılmış mıdır?
- 6) Deprem yargılamalarında, taşıyıcı sistemi sonradan değiştirilmiş yapılarda meydana gelen yıkımlar bakımından müdahaleyi yapanlara ilişkin Bakanlığınız suç duyurusunda bulunmuş mudur?
- 7) Taşıyıcı sisteme müdahale içeren yapıların imar affı kapsamında olması veya yapı kayıt belgesi alınmış olmasının deprem güvenliği bakımından Bakanlığınızın sorumluluğunda olduğu iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?
- 8) Türkiye'nin deprem gerçeği göz önüne alınarak yapı kayıt belgesi verilen yapılarda, sonradan yapılan çatı ve üst kat müdahalelerinin taşıyıcı sisteme etkilerini değerlendirilmesini zorunlu kılan bir düzenleme yapacak mısınız?
- 9) Çatı ve üst kat müdahalelerinin, kolon kesmenin, zemin kat müdahalelerinin önemi ve tehlikeleri hakkında kamuoyunu bilinçlendirecek çalışmalar yapacak mısınız?

CEVAPLAR

1,2,5,6,7,8,9) Yapı Kayıt Belgesi alınan yapıların/bağımsız bölümlerin tamamı imar mevzuatına aykırı veya kaçak yapı statüsünde olmakla birlikte, İmar Barışı düzenlemesi ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve süreç içerisinde bu yapıların Kentsel Dönüşümüne tabi tutulması maksadıyla yürürlüğe konulduğundan, Yapı Kayıt Belgesi almış olan tüm yapıların depreme dayanıklı olup olmadığına ilişkin incelemeler, bu kayıtların da göz önünde bulundurulması suretiyle yürütülecek olan kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında yapılacak ve riskli olduğu tespit edilen binaların dönüşümü sağlanacaktır.

Diğer taraftan, söz konusu Geçici 16 ncı maddenin (4) üncü fıkrasında açıkça belirtildiği üzere, Yapı Kayıt Belgesi alınan yapılarla ilgili olarak sadece 3194 sayılı Kanun uyarınca alınmış yıkım kararları ile tahsil edilemeyen idari para cezaları iptal edilecek olup, belirtilen Kanun dışında herhangi başka bir kanun uyarınca verilmiş yıkım kararı veya para cezası var ise, Yapı Kayıt Belgesi bahse konu cezaların veya kararların iptalini sağlamayacaktır. Bu kapsamda bir yapı için Yapı Kayıt Belgesi alınmış olması bu yapının/taşınmazın niteliğine göre tabi olduğu ilgili mevzuatlar çerçevesinde ve bu arada yapı güvenliğine ilişkin mevzuatlar çerçevesinde incelenerek, bu mevzuatlara göre işlem tesis edilmesine engel teşkil etmeyecektir. Belirtilen çerçevede örneğin Yapı Kayıt Belgesi alınan yapılar hakkında 6306 sayılı Kanun kapsamında "riskli yapı" tespiti yaptırılabilir ve yapının riskli çıkması durumunda, bu Kanun kapsamında yapı yıktırılabilir.

olup, böyle bir durumda yapının yıktırılabilmesi için Yapı Kayıt Belgesinin iptal edilmesine gerek olmayacaktır. Yine söz konusu yapıların kolon kesilmesi, kat ilavesi, sel, su baskını, zemin kayması, deprem vb. neticesinde bina taşıyıcı sistemin hasar alması gibi sebeplerle can ve mal güvenliği bakımından tehlike arz ettiğinin tespit edilmesi ve bu yapı hakkında ilgili belediyesince 3194 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesi uyarınca yıkım kararı alınması halinde de Yapı Kayıt Belgesi bu kararın uygulanmasına engel teşkil etmeyecektir.

Buna göre İmar Barışı düzenlemesinin ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve süreç içerisinde bu yapıların ilgili mevzuatlar çerçevesinde incelenerek dönüştürülmesi amacıyla çıkarıldığı, dolayısıyla Yapı Kayıt Belgesinin yapının depreme dayanıklı olduğunu göstermediği, belge ile yapının yasal hale gelmediği ve İmar barışı düzenlemesinin can ve mal güvenliği riski taşıdığı düşünülen yapılar hakkında ilgili mevzuat hükümleri uyarınca inceleme yapılmasına ve işlem tesis edilmesine engel teşkil etmeyeceği gözetilerek, anılan İdarelerin genel denetim yetkisi doğrultusunda ülke genelindeki ruhsatlı ve ruhsatsız tüm yapılar gibi, Yapı Kayıt Belgesine konu edilen yapıların da 3194 sayılı İmar Kanunu (Geçici 16 ncı maddenin kazandırdığı haklar saklı kalmak şartı ile), Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği, Yangın Yönetmeliği vb. ilgili mevzuatlar çerçevesinde denetlenmesi sorumluluğunun öncelikle, mücavir alan sınırları içerisinde Belediyelerde, Belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise Valiliklerde (İl Özel İdaresi) olduğu belirtilmelidir.

3) 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 nci ve Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 5 inci maddesi uyarınca yapı denetim kuruluşlarının denetim sorumluluğunu üstlendiği yapılarda öncelikli görevi, söz konusu yapıya ilişkin proje müelliflerince hazırlanan uygulama projelerinin ve hesaplarının, mühendislik ve mimarlık proje düzenleme esaslarına, imar mevzuatına, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğine ve diğer mevzuata, şartname ve standartlara uygunluğunu ve yapının inşa aşamasının da ruhsat ve eki projeler ile mevzuata uygun olarak ilerlediğini kontrol etmektir.

Dolayısıyla yapı denetim kuruluşları, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 59 uncu maddesinde belirtilen durumlar hariç denetim sorumluluğu üstlendikleri yapının çatısına güneş enerjisi sistemi ve su deposu kurulması planlanıyorsa, bu imalatların yapıya getirdiği ilave yükü projelerin ruhsata bağlanması aşamasında ve imalatları ise yapım aşamasında denetlemekle yükümlüdür.

4) 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında kalan ve bu kapsamda inşa edilen yapılarda daha sonra yapılacak esaslı tadilatların ruhsata bağlanarak yapı denetim kuruluşlarının denetimine tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri vasıtasıyla takvim yılı içerisinde o ilde faaliyet gösteren her bir yapı denetim kuruluşuna en az 6 adet şantiye denetimi, 2 defa da büro denetimi yapılmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından gerek şikâyet üzerine gerekse resen yapılan büro ve şantiye denetimleri neticesinde 4708 sayılı Kanun kapsamında görevini mevzuata uygun yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları, denetim elemanları ve diğer sorumlular hakkında aynı Kanunun 8 ve 9 uncu maddeleri uyarınca işlem tesis edilmektedir.